

САҢА ОЛОХ

Чурапчи ууһуһун хаһааҥа

ХАҢЫАТ 1951 СЫЛ АЛТЫННЬЫ 15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

АРКАДИЙ АЛЕКСЕЕВ: "САҢА ИДЕЯБЫН КЫТТА ХАЙААН ДА БИЛИҢИННЭРИЭМ"

Ааспыт нэдиэлэҥэ биһиги редакция-бытыгар сэдэх ыалдьыт кэлэн ааста. Ол курдук, концертнай сезон аһыллан, улууспутугар "Саха эстрадатын мэтрынан" ааттанар биллиилээх киһибит, СР народнай артыыһа, Дьокуускай куорат бочуоттаах гражданина, ырыаһыт, мелодист Аркадий Михайлович Алексеев гастрольнай бөлөһүн рекламатын таһааттара таарыа үлэтин-хамнаһын туһунан кылгастык сэлэргээн ааста. Бөлөх биһиги улууспутугар алтынньы 29 күнүттэн сэтинньи 13 күнүгэр диэри нэһиликтэринэн сылдьан концертыыр уонна сэтинньи 14 күнүгэр, өрүс мууһа турбутун кэннэ, Дьокуускайга төннөр былааннаах. Биллэрин курдук, Аркадий Алексеев Эстрада государственной театрын иһинэн студия-мастарыскайы үлэлэтэр. Бу мастарыскай эстрада эйгэтигэр саҥа ааттары, талааннары таһаарар сыаллаах-соруктаах. Артыыс студияҥа дьарыктанарын, тус бэйэтин магнитоальбомнарын таһаарарын таһынан идэтигэр уһуллуутун биһир көрүнүгүн гастроль, дьон иннигэр тахсыта буолар. Быйыл Аркадий Михайлович кытта Саха эстрадатын сулустара

Анастасия Готовцева, Иннокентий Васильев, Надежда Захарова, Владислав Петров, Иван Румянцев кэлэн бэйэлэрин мастарыстыбаларын көрдөрүөхтэрэ, ырыа алыптаах эйгэтигэр ынырыахтара. Балартан Н. Захарова уонна И. Васильев - республикатаабы "Туой Хайа" ырыа күрэсин Гран-притын араас сылларга хаһаайыттара. Оттон А. Готовцева биһиги улууспутугар үлэли сылдьыбыта, мелодист Николай Сибиряков ырыаларын кизгэ эйгэҥэ таһаарыт ырыаһыттан буолар.

— Спорка өр сылларга үлэлээн баран 1990 сылтан телевизионнай журналистиканы баһылыыр уонна профессиональнай Эстрада театрын тэрийэр санааттан "Саха" НККИК үлэһитэ буолбутум, — дьин Аркадий Михайлович кэпсээнин сабалыыр. — Бастабы бөлөхлөр Раиса Захарова, Екатерина уонна Алексей Егоровтар, Аскалон Павлов, Александр Бурнашев киһирэннэр, алта сыл биһиргэ гастролларынан сылдьыбыппыт. Киһилэр билигин Саха эстрадатын лидердэрэ буоллулар. Оттон ХХI-с үйэни иһин тутуурдаах, өттүк харааах көрсөр сыалтан "Айыллыа" дьин иккис саҥа эстраднай бөлөһү тэрийбитим. Онон тыл мастара Александр Бурнашев, Сардаана Слободчикова, Сахаайа, Герман Степанов, Илья Николаев киһирбиттэрэ. Бу бөлөһүнэн бизэ сыл улуустарынан сылдьыбыппыт. И. Николаев — билигин "Туймаада" ансамбль солиһа. Г. Степанов сольнай программалаах, оттон А. Бурнашев уонна Сахаайа кэргэни буоланнар эмиз туспа суолу-ниһи буллулар. Төһө да бары тус-туһунан сырыттарбыт, ситим быстыбат, тобоостоох кэмнэргэ хайаан да мустабыт.

— Телевидение эйгэтигэр кэлбиккин эн авторскай бизирилэргиттэн көрөн билэбит. Бу идэ туһунан туох санаалааххыны?

— Ырыаттан-тойуктан, кырдык, тэйэри гынним. Телевидениеҥа видеокамера дьин кыага улаханын себэн, киһи нөнүө киһи элбэҥи билээн, ситиһиэн сөптөөбүн билэн ылсыбытым. 1997 сылтан Россия Журналистарын союһун чилиэнэбин. Республика араас улуустарынан сылдьан онорор бизирилэритигэр автор, продю-

сер, тэрийээччи быһыытынан үлэлибин. Барыта 14 киһилээхпин. Айылбааа сылдьан музыкальнай клип устар олус ыарахан эбит, онон кэлин мунура биллибэт кизгэ сирдээх, хатыламат кэрэ айылбаалаах Саха сириг туһунан кэпсир киһилэри оноруунан дьарыктанабын. Быйыл балаҥан ыйын саҥатыгар Верхоянсккай улууспутар Нэлгэһэ дьин үрэххэ сырыттыбыт. Будулуйа сытар үрэби 550 км аллараа түстүбүт. Анардас туруору суорба таастара туһунан киһиэ буолар кыахтаах дьикти кэрэ дойду.

— Аатырар Лабынкыр күөлгэ сылдьыбытын дуо? Абааһылааҥар итэҥэйэбин?

— Лабынкырга сылдьыбытым. Бу күөлү билигин да үөрэтэллэр. Мин санаабыр, мөлүйүөнүнэн сыллар аннараа өттүлэригэр үөскээбит кыыл билигин хайдах да тыһынаах буолуон сатамат. Рептилия биһиги тыһыныбытын хайдах да тулуйбат. Оттон салгынгга хаалбыт буолуон сөп эрэри, мин биһир бэйэм уонна минигин кытта сылдьыбыт дьон ону көрбөтөхпүт.

— Өссө ханна сылдьыбыккыты? Туох былааннардааххыты?

— Бүлүүгэ Чуона үрэххэ сылдьыбыппыт умнуллубат өйдөбүлү хаалларбыта. Бу олус улахан сир. Аттыбытынан элэ сылдьарыгар элбэхтэ түбэһитэлээтим. Былаан билигин да элбэх. Этиэм этэ да, билигин идея наһаа сыаналаах. Өр былаанныы сылдьыбыппын быһа түһэн кэбиһэр дьон баар буолуохтарын сөп буоллаҥа. Анардас операторы булар кытта уустук. Бэйэм Өлүөхүмэ, Ленскэй улуустарыгар дьулуһабын. Сатыы хаампака тыһынан сырыыны сэнээрэбин. Оннукка киһи адреналина тахсар түгэнэ үгүс буолааччы. Олус кутталлаах. Айылбаа дьиктитэ элбэх. Эрдэттэн карта бөбөтүн бэлэмнэһибит. Олохтоохтортон сирдьит ылабыт. Эһэтэ, кыыла да элбэҥ кутталлаах. Аны айылбааа сыһыаны эмиз улаханга ууруохха наада. Хас сир аайы сизри-туому тутуһабыт.

— Эчэйиилэр эһин тахсааччылар дуо?

— Бакаа оннук тахса илик. Тыһынан устар эмиз билигин, сэрэби эрэйэр. Күүстэ-

эх сүүрүүтү утары тыһынан илэнкин сыһа хамсаннын да, бүтүөхкүн сөп. Онон сэрэхтээхтик уонна эрдэттэн барытын үөрэтэн-билэн эрз баран сырыыны былаанныыбыт.

— Студиябар хайдах талабын? Сылдьыан бабарааччы элбэҥ буолуо.

— Оннук. Бабарааччы элбэх, ол эрэри манна мин бэйэм талабын. Дьон: "Талаан бөҥө тахсан эрэр", — диһиллэрин олох сөбүлээбэппин. Талаан дьин абыһахтык туттулуон бабарабын. Того диэтэххэ, дьобурдаах киһи элбэх. Ол эрэри дьиннээх талаан чочуйууттан тахсар.

— Кыра оҥону аатырдалларыгар хайдах сыһыаннаһабын?

— Оҥону харыстыахха наада. Кыра сылдьан ыллаан баран саастара кэлэн куоластара уларыан хаалааччылар. Оҥо эрдэбинэ аатыран баран ырыаһыт буолбатах элбэх. Киһи дууһатын аймыыр гына ыллыыр оҥо абыһах. Холобур, Сеня Чиньянов үрдүк кылаастаах куоластаах оҥо этэ. Билигин ыллырын тохото сылдьар. Уолсайынан, эстрадаҥа өр кэмнэ тулуйар киһи олох абыһах. Бу — олус уустук эйгэ.

— Гастролу таһынан туох былааннааххыны?

— Ахсынньы ый саҥа саҥа бөлөх презентациятын онорору сылдьабын. Саҥа дьыллаабы "Тус хоту" дьин эстраднай программаны туруоруом. Былаан, идея элбэх. Биһиги үлэбит, эйгэбит оннук буоллаҥа. Холобур, бөөлүүн эмиз саҥа идея киһирдэ, ону кытта хайаан да билсэххит дии санаыбын.

Бу 70 сааһыгар чугаһабыт саха эрз барыта ытыгылыы көрөр киһитэ, аатырбыт Аркадий Алексеев, өссө да айар үлэ үөлүгэр, саҥа талааннары таһаарар алыбыгар сылдьарын сөбө уонна убаастыы эрз көрөбүн. Аркадий Михайлович сэтинньи 12 күнүгэр Чурапчы сэлэһинэтигэр "Айыллаан" Сыннаалаҥ киһингэр кизгэ 8 чаастан киһи саҥа бөлөһүн концертыгар ырыаны таптааччылары ынырар. Саха киһитэ уһун кыһынгы киһилэри остуруйаны, олонхону истэн атаарара, ол сизринэн субуота күн санааны уоскутар сахалыы ырыа кэрэ кизгэтигэр кэлин, көрүк, сыннааны!

Оксана ЖИРКОВА кэпсэттэ.

УЛУСНОЕ СОБРАНИЕ ДЕПУТАТОВ МУНИЦИПАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ "ЧУРАПЧИНСКИЙ УЛУС (РАЙОН)"

XXVIII СЕССИЯ (ВНЕОЧЕРЕДНАЯ)

РЕШЕНИЕ

№ 196

от 24 октября 2005 г.

О реорганизации наследных администраций муниципального образования "Чурапчинский улус (район)"

На основании части 5 статьи 84 Федерального Закона от 6 октября 2003 года № 131-ФЗ "Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской Федерации", Закона Республики Саха (Якутия) от 30 ноября 2004 года 173-З № 353-III "Об установлении границ и о наделении статусом городского и сельского поселений муниципальных образований Республики Саха (Якутия)" и в связи с формированием органов местного самоуправления вновь образованных муниципальных образований XXVIII внеочередная сессия улусного Собрания депутатов муниципального образования "Чурапчинский улус (район)" решает:

1. Реорганизовать с 1 января 2006 года следующие наследные администрации муниципального образования "Чурапчинский улус (район)" путем преобразования в местные администрации сельских поселений:

- 1) Администрация Алагарского наслега - сельское поселение "Алагарский наслег"
- 2) Администрация Арылахского наслега - сельское поселение "Арылахский наслег"
- 3) Администрация Бахсытского наслега - сельское поселение "Бахсытский наслег"
- 4) Администрация Болтогинского наслега - сельское поселение "Болтогинский наслег"
- 5) Администрация Болугурского наслега - сельское поселение "Болугурский наслег"
- 6) Администрация Кытанахского наслега - сельское поселение "Кытанахский наслег"
- 7) Администрация Мугудайского наслега - сельское поселение "Мугудайский наслег"
- 8) Администрация Ожулунского наслега - сельское поселение "Ожулунский наслег"
- 9) Администрация Соловьевского наслега - сельское поселение "Соловьевский наслег"
- 10) Администрация Сыланского наслега - сельское поселение "Сыланский наслег"
- 11) Администрация Телейского наслега - сельское поселение "Телейский наслег"
- 12) Администрация Хадарского наслега - сельское поселение "Хадарский наслег"
- 13) Администрация Хатылынского наслега - сельское поселение "Хатылынский наслег"

14) Администрация Хайахсытского наслега - сельское поселение "Хайахсытский наслег"

15) Администрация Холтогинского наслега - сельское поселение "Холтогинский наслег"

16) Администрация Чакырского наслега - сельское поселение "Чакырский наслег"

17) Администрация с. Чурапча - сельское поселение "Чурапчинский наслег".

18) Администрация участка Мельдехси

19) Администрация участка Тея

2. Передать с 1 января 2006 года штатную численность реорганизуемых наследных администраций в местные администрации соответствующих сельских поселений;

3. Передать до 1 января 2006 года закрепленное на праве оперативного управления имущество и обязательства наследных администраций местным администрациям соответствующих сельских поселений на основании составленных передаточных актов.

4. Установить, что органы местного самоуправления сельских поселений, приступающие к осуществлению полномочий по решению вопросов местного значения с 1 января 2006 года, являются правопреемниками (указанных в пункте 1 настоящего решения) наследных администраций и их должностных лиц на соответствующих территориях.

5. Главам наследных администраций:

5.1. Письменно уведомить всех кредиторов о предстоящей реорганизации территориальных администраций.

5.2. Образовать комиссии по вопросам реорганизации наследных администраций, утвердить порядок их работы и до 01 января 2006 года завершить составление и подписание передаточных актов.

6. Настоящее решение вступает в силу со дня официального опубликования в газете "Саҥа олох".

Председатель улусного Собрания депутатов Г. Смирников,
Глава муниципального образования И. Аммосов.

Подписные цены на 1 полугодие 2006 года

Индекс издания	Газеты и журналы	Подписная цена
54858	Саха сирэ с ырыа-хөрөөтүнүн	672,00
	Для предприятий	
54868	Саха сирэ без Эдэр саас	757,86
	Для предприятий	
54854	Якутия	554,52
	Для предприятий	618,12
13854	Якутия (толстушка)	684,84
	Для предприятий	778,08
31843	Забайка-Азия	261,36
	Для предприятий	303,06
54850	Кэскил	68,04
	Для предприятий	90,72
54856	Юность Севера	124,20
	Для предприятий	148,44
31849	Якутские ведомости	124,20
	Для предприятий	148,44
54857	Уур., сокуон., дьаһаллар	122,52
35814	Налан	154,44
	Для предприятий	80,88
73992	Чуораштык	54,24
	Для предприятий	54,24
73993	Коллекционер	88,40
	Для предприятий	88,40
73994	Дамбар Хотун	88,40
	Для предприятий	88,40
78779	Якутский вестник	66,60
	Для предприятий	85,08
73318	Полярная звезда	66,60
	Для предприятий	85,08
73453	Чолбон	102,87
	Для предприятий	129,84
	Для предприятий	211,14
	Для предприятий	242,40

УБААСТАБЫЛЛААХ ААБААЧЧЫЛАРБЫТ!

Кэлэр сылга улууспут "Сага олох" хаһыатыгар көхтөөхтүк сурутаргытыгар ынырабыт! Хаһыат субюта айы авторскай балаһалаах тахсыаба. Аабааччыларбыт тугу сөбүлээбиккитин, саананы киллэрингэ этилэргитин, ордук ханнык матырыяаллары сэнээрэгитин биллэрдэххитинэ биһиги тэниэ үлэлэһэргэ бэлэммит.

Быйыл сэтинньи ыйтан "Сага олох" редакцията киин хаһыаттарга альтернативнай сурутууну ытыаба. Сыаналара чопчуланна. Сурутуу агеннарбыттан уонна редакция дьизигэр ытыллыаба. Кэлин, сурутун, ааһыт!

*Сонуну тутта билэргэ
Сарсынньыны анаарарга
Сага күнү көрсөргө
Сага олоххо үктэнэргэ
"Сага олох" хаһыакка
Сурутарга тиэтэйин!*

Сыаната:

1 сылга — 450 солк.

6 ыйга — 250 солк.

3 ыйга — 150 солк.

1 ыйга — 50 солк.

*Сурутууну "Сага олох"
РИХ ГУ ыытар,
учаастактарынан
агеннар үлэлииллэр.*

Биһиэхэ сүрүйаллар

ОЛОҔУН - СОКУОНУ АРАҔАЧЧЫЛААҔЫНҔА

лыллан үлэли сүлдьүбүтэ. 1965 сыллаахха төрөөбүт дойдутугар Чурапчы оройуонугар народнай судьуйанан быһбар-даммыта уонна бу үлэтигэр олохсун тигэх күнүгэр дьэри 1979 сыл алтынньы 5 күнүгэр дылы үлэлээбитэ.

Барыта 28 сыл устата талан, сөбүлээн ылбыт идэтинэн, специальностейынан, народнай судьуйанан үлэлээбитэ. Чурапчыга төрөөбүт дойдутугар үлэлээн, нарсудка сага дьизини туттарбыта.

Михаил Данилович үлэлээбит оройуоннарын общественнай олоһор активнайдык кыттар. Ол курдук, Чурапчы ССКП райкомун бюротун чилиннинэн талыллан үлэли сүлдьүбүтэ. 1967 сыллаахха Чурапчы оройуонун Советыгар депутатынан талыллыбыта. Нэһилиэтин ортотугар лектор, пропагандист быһыытынан биллэрэ. "Кыым", "Сага олох" хаһыаттарга общественнай корреспондент этэ. 1970 сыллаахха Михаил Попов ССРС Журналистарын союһун чилиэнинэн киирбитэ.

Кини сэлэн суруйар идэлээбэ, детектив жанрыгар биэс кинигэтэ тахсыбыта. Ону таһынан оболорго анаан остуоруйалары суруйбута. Икки пьесаны суруйан, Чурапчы народнай театр сценатыгар туруоруллубута. Чурапчы оройуонугар кэлэн баран бастагы суруйуута, Е.Г. Куличкин олоһун туһунан "Дьол-соргу туһугар" диэн кинигэ тахсыбыта. Итин таһынан элбэх ыстатыйалары, очеркалары, фельетоннары суруйбута.

Михаил Данилович дьизигэр-уотугар, дьизитин кэргэттэригэр сүрдээх сымнаһас, аламабай сыһыаннаах этэ. Билигин баара буоллар үөрүө этэ. Оболоро улаатан, тусту-спыа буолан олороллор. Уолбут Кеши механик, "Туймаада-нефть" фирмага үлэтиир, үс уоллаах (ортоку уола Миша Попов диэн эһэтин аатынан). Кыыспыт Надежда филологическай наука кандидата, Японияга олорор, икки оболоох. Токио университетигар саха тылын уонна олорор куоратыгар нуучча тылын үөрэтэр.

Билигин мин 5 сиэннээхпин. Сайын ахсын кэргэним, аһабыт, эһэбит — Михаил Данилович Попов дойдутугар Чурапчыга тахсан, кини тулут дьизигэр олоробут, сынныанабыт.

Кэргэнэ Б.С. Попова-Широких.

Ииримтийин кыылларга, дьиз сүөһүтүгэр уонна киһиэхэ олус кутталлаах ыарыы. Ыарыыны тарбатааччыларын бэйдиэ сүлдьүр ыттар, саһыллар, кырсаалар, бөрөлөр буолаллар. Бу ыарыыны төрдүтүн суох гынар кыаллыбат, кини тулалыыр эйгэни, айылҕаны кытта ыкса сибээстээх. Хаһан даһаны бу ыары маннайгы төрүөтүнэн кыыллар буолаллар.

Дьон түөлбэлээн олорор сиригэр ииримтийин ыарыыны тарбатааччыларын үксүгэр ыттар уонна куоскалар буолаллар. Бэйдиэ сүлдьүр ыттар элбэ-

барытын ытырар, саба түһэр. Иирбит куоскалар киһи сирэйигэр ыстаналлар, тыгырактарынан хайыта тэбэллэр, тиистэринэн түһэллэр, сырааннарын тибириллэр. Ыарыы вируһа ыт сыраанын кытта тахсар. Онон кыыл эбэтэр ыт киһини ытырдаһына, вирус сыраанын кытта киһи организмыгар киирэр. Ыт сыраана киһини ытырдаһына даһаны киһи хараһар, илиитин бааһыгар бырданалааһына, ыарыы эмиз сыстыан сөп. Киһини ытырбыт ыт 10 хонук ветеринарнай кэтэбилгэ тулар. Өскөтүн бу кэмиз ыт иирдэһинэ эбэтэр ыалдыбыт

ИИРИМТИИНИ ТУҔУНАН ӨССӨ ТӨГҮЛ

этэхтэринэ ыарыы үөскүүр куттала улаатар. Манньык ыттар регистрацияламаттар, ыарыыны утары быһыыга хабыллыбаттар. Киһиэхэ саба түһэр, ытырар түгэннэрэ элбири. Онон эпидемическэй өттүнэн манньык ыттар киһи доруобуйатыгар улахан кутталы үөскэтэллэр. Улууска 10 ый түмүгүнэн 30 киһи ыкка ытыттаран медицинскэй тэрилтэлэринэн хөмөнү ыллылар, ыттаах дьоннор ветеринарнай сулууспаан араас өрүттээх ыстараалка тардылыннылар. Улуус үрдүнэн регистрациялаах 1426 ыт баар. Төһө ыт хаһаайына суох бэйдиэ сүлдьүр биллибэт.

Регистрацияламмыт ыттар ииримтийини утары быһыыны толору ылбаттар. Бу ыты иитэр хаһаайындар ииримтийин ыарыы киһиэхэ тулалыыр атын дьонно, ободо-урууга олус кутталлааһын аанньа ахтыбаттарыттан тахсар. Бэйдиэ көрүүтэ-хараһыта суох сүлдьүр ыттар сылтан сыл айы үксээн иһэллэр киһини дьиксиннэрэр. Тьа хаһаайыстыбатын министерствотын ветеринария департамена иһитиннэрининэн 9 ый түмүгүнэн Россия ЗОН нэһилиэтиннээх пуунугар кыыллар ииримтийин ыалдыһылар бэлэстэннэ. Бу пууннарга ыарыы 391 таһаарылынна. Ыксаллаах балаһыанньа киһи регионнарга үөскээтэ. Биһиги республикабытыгар бу ыары тулар куттала эмиз баар. Быйыл 13 улууска ыарыы 18 сиргэ бэлэстэннэ.

Ииримтийинтэн ыалдыбыт кыыллар, ыттар хайдах көрүннээх буолаллар? Иирбит ыт ыарыы бастагы кэмизгэр киһиттэн саһар, үксүн сытар, аанньа аһаабат, хаһаайынын тылын истибэт, аатын билбэт уолар. Онтон эмизкэ дүүһүнэ-бодото уоларыгар, кыыллыгар, түүтэ адаарыан тахсар, сыраана сыккырыыр, аллараа сыһааба салыбырыыр, хараһын тизэр көрөн кэбиһэр, сирэйин хогу сүүрэр, иннигэр түбэспити

сибикитэ билиннэһинэ, ытыттарбыт киһиэхэ ииримтийини утары быһыы оһоһулар, ыт өлөрүллэр. Иирбит ыкка, кыылга ытыттарбыт киһи тутатына ыалдыбат, хас эмэ ый буолан баран эмизкэ ыалдыр уонна өлөр. Ити ыарыы вируһа нэһирбэ устун айаннаан мэинигэ кириититтэн сибээстээх. Онон кэмизгэр эрдэтинэ оһоһулубут быһыы вирус мэинигэ киирэр кутталын суох онорор, киһи ииримтийинтэн ыалдырын сэрэтэр.

Билигин булт сезона сааланна. Булчуттар түүлээх булду сүлүүгэ, тириитин ыраастаһынгна сэрэхтээх буолуулар наада. Бэйини харыстанар быраабылалары тутуспаттарыттан, сэлэиннэһингэр детсадтар, оһуолалар, киһи маассабыдык сүлдьүр сирдэригэр ыттар бэйдиэ сүлдьүр, дьону-сэргэни куттуулар, ытыраллар. Бэйдиэ сүлдьүр ыттар иһэр ууга, мууска, аһыыр аска, окко көнүл сүлдьүрлэриттан, араас инфекция, киһиэхэ, дьиз сүөһүлэригэр кутталлаах ыарыылар (эхинококкоз) тарбанар төрүөттэрэ улаатар. Онон ыарыы үөскээбэт уонна тарбанан барбат дьаһалларын булгуччулаахтык ылыи медицинэтэр, ветеринардар, нэһилиэк, сэлэиннэһингэр баһылыктара, сыһыаннаах тэрилтэлэр уонна биридиэлээн граждандар халбаннаабат эбэһиннэстэрэ.

В. Соловьев.

Кэргэним, Михаил Данилович Попов, баара буоллар бу дыыл алтынньы 12 күнүгэр 80 сааһын туолуо этэ. Михаил Данилович Чурапчы оройуонун Мугудай нэһилиэгэр 1925 сыллаахха колхозтаах дьиз-кэргэнигэр төрөөбүтэ. Кини түөрт саастаабар аҕата ыалдыан өлбүтэ, онон ийэтэ соботосун түөрт оботун иитэн улаатыннарбыта. Михаил Попов Мугудай нэһилиэгин оһуолатыгар сэттэ кылааһы бүтэрбитэ. Аҕа дойдуга сэринитин кэмизгэр Эдигээн оройуонугар дьонун кытта көһүүгэ сүлдьүбүтэ. Онон олордохторуна, быраата Николай тибнигэ түбэһэн эмизкэ өлөөхтөөбүтэ. Михаил Данилович Эдигээн оройуонугар 1949 сыллаахха дылы араас үлэлэргэ — бухгалтериянан, продавецтынан, сельскай сибээт секретарынан үлэлээбитэ. 1949 сыллаахха Дьокуускайга юридическай оһуолатыгар үөрэххэ киирбитэ уонна 1951 сыллаахха ити оһуоланы бүтэрэн, юрист буолан, народнай судьуйанан Абый оройуонугар ананан үлэтин саҕалаабыта. Абыйга 6 сыл судьуйанан үлэлээн баран, 1958—1959 сыллардаахха Саха АССР Верховнай Суутугар консультантынан үлэлээбитэ. Үлэтин сүлдьүр, Иркутскайдаағы Государственной юридической факультетыгар кэтэхтэн үөрэнэн, 1964 сыллаахха ситиһилээхтик бүтэрбитэ. 1959—1960 сылларга Уус-Маайа, Амма оройуоннарыгар народнай судьуйанан та-